08/04/2021

«Ελλάδα: 200 Χρόνια Οικονομικής Επιβίωσης»

/ Επικαιρότητα

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου απηύθυνε τον ακόλουθο χαιρετισμό στο συνέδριο του περιοδικού Economist, με θέμα «Ελλάδα: 200 Χρόνια Οικονομικής Επιβίωσης»:

Κυρίες και κύριοι,_

Το συνέδριό σας επιχειρεί έναν απολογισμό δύο αιώνων οικονομικού βίου της σύγχρονης Ελλάδας.

Μια μακρά και περιπετειώδης πορεία με πλήθος αντιξοότητες, στη διάρκεια της οποίας η χώρα μας έζησε ιστορικές επιτυχίες, βίωσε όμως και καταστροφές.

Ο Πόλεμος της Ανεξαρτησίας, τα 200 χρόνια του οποίου γιορτάζουμε, ήταν η πρώτη εθνική επανάσταση που κατόρθωσε να επικρατήσει στην Ευρώπη τον 19ο αιώνα. Ακολούθησαν κι άλλες, σε μια σταδιακή διαδικασία διάλυσης των πολυεθνικών αυτοκρατοριών και δημιουργίας εθνικών κρατών, που ολοκληρώθηκε

τον εικοστό αιώνα.

Από τα πρώτα του βήματα προς την ελευθερία, το έθνος των Ελλήνων δεν είχε να αντιπαλέψει μόνο τη στρατιωτική υπεροπλία μιας αντίπαλης οθωμανικής αυτοκρατορίας, αλλά την ανυπαρξία πόρων, την οικονομική ανέχεια, την αρχική απουσία στήριξης.

«Μοναχή το δρόμο επήρες, εξανάλθες μοναχή. Δεν είν' εύκολες οι θύρες, εάν η χρεία τες κουρταλεί», γράφει ο εθνικός μας ποιητής στον «Ύμνον εις την Ελευθερίαν». Μόνοι τους ξεκίνησαν τον γενναίο και ριψοκίνδυνο αγώνα τους οι Έλληνες το 1821. Αλλά σύντομα, με μια επιτυχή επιστράτευση πειθούς και διπλωματίας, κατόρθωσαν να πείσουν τις Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής για το δίκαιο του αγώνα τους και για τη χρησιμότητα ενός ανεξάρτητου ελληνικού κράτους. Η επέμβασή τους στο Ναυαρίνο το 1827 έγειρε την τελική πλάστιγγα υπέρ των επαναστατημένων Ελλήνων.

Το κόστος των πολεμικών δαπανών, σε συνδυασμό με τους αδύναμους κρατικούς και κοινοβουλευτικούς θεσμούς, καθώς και την ασθενή φορολογική βάση του 19ου αιώνα, οδήγησαν συχνά την Ελλάδα στον ξένο δανεισμό. Ξεκινώντας από τα δάνεια της Επανάστασης, το 1824-25, που αποτελούσαν βέβαια επίσης μια πρώτη ψήφο εμπιστοσύνης των τραπεζιτών του Λονδίνου για το μέλλον του ελληνικού κράτους. Και μερικά χρόνια αργότερα, το δάνειο των Δυνάμεων, το 1833. Η υποστήριξη των ξένων δυνάμεων κατά τον 19ο αιώνα αναπόφευκτα συνοδευόταν από ένα πλέγμα εξάρτησης και κηδεμονίας, που δεν απέτρεψε πάντως τις χρεοκοπίες και αναδιαρθρώσεις χρέους μέχρι το τέλος του 19ου αιώνα.

Τα πρώτα 100 χρόνια ελεύθερου ελληνικού κράτους χαρακτηρίστηκαν από το εγχείρημα της εθνικής ολοκλήρωσης, με την απελευθέρωση εδαφών από την οθωμανική αυτοκρατορία. Στις αρχές του εικοστού αιώνα, εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες έφευγαν μετανάστες για την Αμερική, σπρωγμένοι από την ανέχεια και τις οικονομικές κρίσεις. Μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, η Ελλάδα κλήθηκε να ενσωματώσει πάνω από ένα εκατομμύριο πρόσφυγες. Ήταν ο μεσοπόλεμος των ραγδαίων κοινωνικών και πολιτικών μεταβολών, στην Ελλάδα όπως και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Η χώρα μας βγήκε από τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο με ένα βαρύ φόρο αίματος και καθημαγμένη την οικονομία, έχοντας αντισταθεί σθεναρά στις δυνάμεις του άξονα, ακόμη μία φορά από τη σωστή πλευρά της ιστορίας. Εισήλθε στη μεταπολεμική περίοδο με το τραύμα του εμφυλίου, αλλά με έναν αμετακίνητο γεωπολιτικό προσανατολισμό προς τη Δύση. Στις μεταπολεμικές δεκαετίες η ελληνική οικονομία διήλθε μια περίοδο ταχείας ανάπτυξης και εκβιομηχάνισης.

Στη δεκαετία του ’70, η Ελλάδα ήταν πλέον από αναπτυσσόμενη οικονομία μια χώρα μεσαίου εισοδήματος.

Κυρίες και Κύριοι,

Από το 1974 η Ελλάδα ζει τη μακρότερη περίοδο ώριμου και εμπεδωμένου δημοκρατικού βίου. Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης η χώρα μας μετέχει στο πλέγμα της διεθνούς οικονομικής αλληλεξάρτησης ως το ένατο παλαιότερο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ένταξη της Ελλάδας στην τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα πριν από 40 χρόνια ολοκλήρωσε την πορεία ανεξαρτησίας της Ελλάδας, που ξεκίνησε πριν από 200 χρόνια. Η χώρα μας είναι πλέον ένα ισχυρό Κράτος Δικαίου, με θεσμικές εγγυήσεις και αποτελεσματική προστασία των ατομικών και κοινωνικών μας δικαιωμάτων.

Με τη στενή συνεργασία των εταίρων της, η Ελλάδα μετέχει και ανταποκρίνεται στις κοινές προκλήσεις της Ευρώπης: την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, τη θωράκιση των υγειονομικών δομών και της κοινωνικής συνοχής, την προστασία της απασχόλησης και την άμβλυνση των οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης, την ενίσχυση των παραγωγικών δομών της χώρας, τη διοχέτευση επενδύσεων στην ψηφιακή αναβάθμιση, την ενεργειακή μετάβαση της χώρας στις απαιτήσεις της πράσινης και βιώσιμης ανάπτυξης, τις προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές.

Στον μακρό ιστορικό χρόνο, η Ελλάδα των τελευταίων διακοσίων ετών αποτελεί συνολικά μια ιστορία προόδου και επιτυχίας. Αυτό δεν σημαίνει, βέβαια, ότι δεν υπήρξαν και λάθη. Στην τελευταία κρίση χρέους της δεκαετίας του 2010, η Ελλάδα πλήρωσε ένα βαρύτατο τίμημα για τα λάθη του παρελθόντος. Ωστόσο, οι δημοκρατικοί θεσμοί άντεξαν, και η κοινωνία επανεπιβεβαίωσε τη δέσμευσή της στο ευρωπαϊκό εγχείρημα και στο κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα. Η κρίση συνέβαλε στη συλλογική μας αυτογνωσία και τη δημοσιονομική μας υπευθυνότητα. Η Ευρώπη βγήκε και αυτή σοφότερη από τη δοκιμασία της τελευταίας δεκαετίας. Απέναντι στην αβεβαιότητα του καιρού μας, η ευρωπαϊκή ενότητα και αλληλεγγύη αποτελεί τη μεγαλύτερη ασφάλεια.

Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου σας.